

ל.ל.

פ ר ו ט ו ק ו ל . 7 . 08 . 45

סיטיבת ועדת החוקה, חוק וטשפט,
בהתקיימה ביום ד' כ"ב בחון תשל"ב - 21.11.51 בשעה 08.45.

החמ פו:
ז. זרהפטיג - היו"ר
ב. אזניה
ס. אונא
י. בדר
ד. בר-רב-הא
י. בר-יהודה
א. ברסן
נ. חת
ח. לנדאו
ע. טיסון
י. שפירא
א. תבורץ

נעדרו:
ע. אסף
א. דויטש
י. הררי
ט. וילנר
י. כסה
ק. לוז
י. טחילנסקי
י. טרלין
ס. קטיס
ח. רובין

טוזמניס:
פ. רוזן - חבר הכנסת
ח. כהן - היועץ המשפטי
י. שקי - סדרהטשפטיס.

סדר-היום:
1. חוק כהונת נשיא המדינה .
2. חוק האזרחות;
3. חוק פצהרות סות(צרוף חבריה לוועדת
הטשנה).
4. סדר ישיבות הועדה.

אני פותח את הישימה.

היו"ר ז. זרהפטיג:

1. חוק כהונת נשיא המדינה.

טעיף 16.

אני מבקש לדחות את ההצבעה בטעיף
זה להסכך הישימה.

ד. בר-רב-האי:

ג ת ק ב ל.

רל.

סעיף 17.

על אלה תפורסם הודעה ברטוטות:
(1) על כניסת הנשיא לתפקידו;
(2) על תום כהונת הנשיא לפני תום תקופת כהונתו הרגילה,
באחת הנסיבות המיוחדות הטבועות בסעיף 2;
(3) על תחילתה ועל סופה של כהונת ינאי ראש הכנסת
כמשלא תקום הנשיא לפי סעיף 15.

ח. כהן: יהיה עלינו לענות את נושא הסעיף, לפי טעמינו את סעיף 2.

י. בדר: יש להוסיף טעמי-פירסום איננו טובע את התחלת כהונתו של הנשיא.

ח. כהן: הדבר כחוק כמשורה, אבל אינני מתנגד להוסיף טעמו בנידון זה. אפשר להוסיף כי אי-פירסום ההודעה או איחור בפירסומה לא יפגע בהתחלת עבודתו של הנשיא.

הנחלט: להוסיף כי אי-פירסום ההודעה או איחור בפירסומה לא יפגע בהתחלת עבודתו של הנשיא.

סעיף 18.

סעיפים 3, 4, ו-5 לחוק המעבר, תש"ט-1949 - בטלים; אולם כהונתו של נשיא המדינה הסכהן ערב תחילת תקפו של חוק זה תימש בחוק שלונה חדשים סכינוס הכנסת השניה, והוראות חוק זה יחולו כאילו הסה אותה שעה תקופת כהונתו הרגילה.

י. בדר: יש להוסיף הוראה כי הנשיא שנבחר על-ידי הכנסת השניה ביום כ' חשוון תשי"ב, נסד לפי חוק זה.

הנחלט: להוסיף בסעיף הוראה האוסרת כי הנשיא שנבחר על-ידי הכנסת השניה ביום כ' חשוון תשי"ב, נבחר לפי חוק זה.

היו"ר ז. ורהפטינג: בעבור עתה לדיון בעצית סכנויות הנשיא.

י. בדר: עוד בזמן הכנסת הראשונה הצענו הרחבת סכנויות הנשיא. כבר באסיפה הסכוננת ברור היה לכולנו כי ייבחר לנשיא, אולם חטבנו שמאחר שנשיא נבחר, הוא נשיא ויש להפריד את סכנויותיו סאלו של הכנסת. כשס שאין אנו רוצים בשליון-יחיד של הנשיא, כך אין אנו רוצים בדיקטטורה של הכנסת. בזמנו הצענו שהנשיא, לאחר שקיבל חוק לחתימה, יכול להחזירו לכנסת פעם אחת. זה היה סעיון וישו של הנשיא בצורה עדינה.

טוענים כי אין זכות להכניס בחוק זה את בעית סכנויות הנשיא. אבל אין זה נכון שאין בחוק זה סעיפים הדנים בסכנויותיו. גם הסעיף הטבביל את אפסרונות נסיעתו של הנשיא לחו"ל, טבביל, בעצם, את סכנויותיו של הנשיא. בעית סכנויות הנשיא איננה נושא חדש בחוק זה, ואין לסעון כי אי-אפשר לדון בה.

היו"ר ז. ורהפטינג: אני טציע להעביר את הדיון בטמלה עם סכנויות הנשיא הן נושא חדש בחוק זה, לוועדת הכנסת.

ועדת החוקה, חוק זמני
21.11.51
חוק כהונה בניית הדינה.

דל.

ג. חת:
זני חז ב כי חשוב לועד הכנסת לדעת
מה היא עמדתנו בענין זה. לכן בני כמי
לקיים כן דיון ורק לאחר זאת להעביר את הענין לוועד הכנסת.
למחלה היה רק ניסוח אחד מדוע לא הביאה את החוק כמלונד לדיון
בכנסת: חוסר זמן ודחייפות הענין. עכשיו, הין חוסר בזמן כפי
הנניח כבר נבחר. הפיר לדון בהרובה על כל החוק ולהביא חוק לא
ובמקן להביא הכנסת. מנו יכולים לדון בכך גם כן יזמם הרובה.
הין נבחנו תריכי לחכות עד אשר תעביר אלינו הכנסת את הדיון בענין
זה.

ד. בר-רב-הני:
בתקנון החוב בפירו כי כשמתעוררת בעי
אם היקון מסוים הוא לעת החוק, יובט
הענין לוועד הכנסת. הזכות לבקש להעביר זאת לוועד הכנסת, נמוכה
לכל מה כועדה. לאחר שהבעיה חוזרת לינו עם החלטה ועד הכנסת,
בשוב לדון בכך.

ה. בר-רב-הני:
בכנסת הועלתה הצעה להחזיר את החוק הזה
למחלה ולבקש מנה להביא לנו חוק כמקן
ולת. הצעה זו נפלה. עלינו לדון, היום, בחוק זמני לנו, והוא
ינו כולל את סכריות הנני. חבר הכנסת בדר חושב בחוק זה, כפי
הובש לנו, כלולות כפר סכריות הנני. את הבעיה הזאת עלינו
להעביר לוועד הכנסת, וכל החלטה שתקבל כן בענין זה לא תחייב את
ועד הכנסת.

ו. בר-יהודה:
יש החוק "חוק כהונה הנני". "כהונה"
הין פירושה כיצד נבחר הנני, כל כיצד
הוא וועל. את סכריות לחוק גלקי, י לקרוא לו "בחירת הנני"
ולא "כהונה הנני".

ז. החלט:
היו"ר יעביר את הבעיה האם סכריות הנני סכריות
בוס חדש בחוק זה, לוועד הכנסת, עם בקשה לדון
בזאת בישיבתה הרב ונה. בעיה זאת וכן בעיה שם
החוק יידונו לאחר שתקבל החלטה ועד הכנסת בענין
זה.

ח. בר-רב-הני:
נחזור עתה להצבעות בשאלות שנבחרו פתוחות
כשעברנו על סעיף החוק.

סעיף 2.

החלט: **הסעיף יבוס כן:** תקופת כהונתו של הנני היא
חמש שנים מיום שנכנס לתפקידו.
הסעיף 2. ל. בר-יהודה: תקופת כהונה הנני
תהיה מסודה לתקופת כהונה הכנסת.

י. בר:
זני מציע לכתוב "מיום החירתו" במקום
"מיום שנכנס לתפקידו". ההבדל הינו גדול
והוא ריך ברור ומדויק. בנוסח הנוצע, יש הנני לא ייטבע, לא תיגבר
לעולת תקופת כהונתו.

יא. כהנ:
החלטה להעביר את כל סר בדרך היא בסעיף 8.
באותו סעיף נריך לקבוע גופן כרור מתי
בכנסת הנני לתפקידו.

החלט: תקופת כהונה הנני מיום כנימתו לתפקידו.

ר.ל.

ועד המנהל, סוף ד' תש"א
21.11.51
סוף המנדט של המדינה.

סעיף 5(ב).

בסעיף זה השארנו פתוחה את ה- לה ככה
חברי הכנסת ר' יום להזיע סופעד לנשיא

היו"ר ז. ורמטיג:
סדלינה.

לקבל את העת מ. טובה ש-5% מחברי
הכנסת יהיו ר' יום להזיע סופעד לנשיא המדינה.

הוחלט:

זכות הסתייגות לת. ברמן - במקום 5% - חבר כנסת אחד.

זכות הסתייגות הכנסתית לד. בר-רב-האי, אם
תקבל בכנסת החלטה אחרת - במקום 5% - 10 חברי
כנסת.

י. בר-יגור:
בקרע עם החלטה זו, אני מבקש לשנות
רכיזה של החלטה בסעיף 13(ב): גם בכדי
להזיע סופעד לנשיא המדינה, מסתיקים 5% מחברי הכנסת, מדוע
יוכלו רק 30 חברי כנסת להגיש קובלנה? באותו סעיף היתה הסתייגות
להצעה שמסירה חברי כנסת יוכלו להגיש קובלנה. אני מציע פשרה: שי
ינים מספר חברי הכנסת הרלוטים להזיע סופעד לנשיא המדינה - 10%
מחברי הכנסת.

י. בר:
אני מציע לכתוב במקום "30 חברי כנסת" -
"רבע מחברי הכנסת".

הוחלט: לקבל את העת י. בר: במקום "שלושים חברי כנסת" -
"רבע מחברי הכנסת".

הסתייגות לי. בר-יגור.

סעיף 13(א).

בסעיף זה השארנו פתוחה את השאלה מה
יהיה גובהו של הרוב המיוחס שיידרש
כדי להעביר את הנשיא מכהונתו.

היו"ר ז. ורמטיג:

ג. מזנינה:
אנחנו מציעים רוב זה יהיה רוב חברי
הכנסת, כלומר 61.

הוחלט: הרוב המיוחס שיידרש להעביר את הנשיא מכהונתו,
יהיה שלושה רבעים מחברי הכנסת.

הסתייגות לי. מזנינה: "רוב חברי הכנסת" במקום
"שלושה רבעים מחברי הכנסת".

ד. בר-רב-האי:
גם לגבי ועדת הכנסת אנחנו מציעים
לשנות את הרוב לשלושה רבעים לרוב
חברי הכנסת.

הוחלט: לא לשנות את הרוב שיידרש בוועדת הכנסת.

הסתייגות לד. בר-רב-האי.

רל.

ועדת החקירה, חוקן ודפוס
21.11.51
חוק המבחן ב יח המדינה.

טעמי 15, 16.

אני י יע לא לכלול במקרים שהם לא יזכו
יכול להיות שהתקידו לא התקרה שהם לא

ג. בר-יהודה:

יג. גבולות המדינה.

ד. כהן:

אני חושב שבשני הסעיפים דרין להשתמש
במבחן. חוד: "מכלה מקום המדינה", גם מכיוון
שבשני המקרים ניתני הוכחות לזכות וגם ניתני שמירה על "גשית בפועל"
נוזירה: ערכה אל מורה זו וצוברה את המשר האילטי בין המורה והחוד.
נוסף לך, הפס "גשית בפועל" יוכל להזמין הארכה אל תקופת-גשית כזאת.

ה. כהן:

ממחיבה הסטטוטית הקובלת מאלנו יש הגדל
רב בין מכלה מקום ובין גשית המכהן בפועל
בתפקיד מסויט. ממלא מקום מכהן זמנית בתפקיד אל מורה שבעדו או שבבאר
ממנו זמנית למלא את התקידו. מכהן בפועל בתפקיד מסויט, מכיוון לאדם
המכהן במשרה ישמין לה כעל, שנושאה בעדר לאמיתות.

ו. בר-יהודה:

אני מציע לקבוע גבול לארעיות בטעיף 15(2),
במדר, שלוחה חדשיט. כמו-כן אני מציע
שהחלטת ועדת הכנסת בענין זה תיקבע אף היה גרוב טיוחס.

אני מציע להוסיף בטעיף 15(2), במדרי הכלים
"עד שחזרה וקבעה הועדה" את המלים: "עפ"י הצעת הנשיא".

אני מציע להוסיף טעיף-קטן המומר מי יו"ר
הכנסת, בעת שהוא ממלא תפקיד אל ממלא מקום הנשיא או נשיא המדינה בפועל,
לא יוכל למלא שום כסדר ביבורית אחר.

ז. חת:

ממלא מקום הנשיא הוא כמו הנשיא, והוא
צריך להתפטר מלהיות חבר כנסת.

ח. כהן:

נקודת על התנגשות אינטרסים בין יו"ר
הכנסת ובין נשיא המדינה בפועל, כשהן
כאפס, מה שאין כן לגבי ממלא-מקום הנשיא. ממלא-מקום הנשיא יכול
לכהן במסך תקופה די ממושכת, כל זמן שהנשיא נמצא בחו"ל או כל זמן
שהוא חולה. לא כן נשיא המדינה בפועל, שיכהן זמן קצר מאוד: עד
שיקרו כנשיא חוד. נשיא המדינה בפועל ממלא תפקיד של יעת-הידרוט,
כדי שלא ישאר הלל-ריק. לכן אין לשלול ממנו את כל זכויותיו האחרות.

אני חושב שאפשר להכניס סייג בטעיף 9
ולקבוע מי אין הוא חל על ממלא מקום הנשיא או על נשיא המדינה בפועל.
אז אפשר להוסיף כמן הודעה, שכשיו"ר הכנסת ממלא את מקום הנשיא, הוא
לא יכהן כיו"ר הכנסת.

י. בר-יהודה:

אני חושב שיש הגיון בכך
שנשיא לא יהיה בעת ובעונה אחת גם יו"ר
הכנסת, כי יש כמן סתירה ענינית. יו"ר הכנסת מייצג את הכנסת. הנשיא,
בחימתו, נותן כמילו אישור שהכנסת פעלה בסדר.

יא. חת:

אם ברור כי כשנבצר מהנשיא דרך-קציע
למלא את תפקידו, בוחרים סיד בפשיא אחר,
אני מוריד את הצעתי שממלא מקום הנשיא יתפטר מלהיות חבר כנסת.

יב. חת:

אם ברור כי כשנבצר מהנשיא דרך-קציע
למלא את תפקידו, בוחרים סיד בפשיא אחר,
אני מוריד את הצעתי שממלא מקום הנשיא יתפטר מלהיות חבר כנסת.

ג. י. תג'רמ:
נדמה לנו שהין זה הגיוני כי יו"ר הכנסת
ימלא את מקום הנשיא. בכל זאת, ראוינו
שהיה כך פעמיים, ואם דבר לא נהרחש. כסובן, דבר זה כחייב את יו"ר
הכנסת להסוד בוטן זמני את תפקידו לסגניו. אבל אם נכתוב כל דבר
בחוק, הרי אין לדבר סוף. אני חושב שזה פורמליזם מן המין, וללא כל
צורך. זה עומד בניגוד גמור לרוח החוק הזה. לכן אני מציע לא להכניס
שום תוספת בענין זה.

ד. בר-יהודה:
יש הבדל יסודי בין מי שנבחר לנשיא המדינה
ובין מי שמלא את מקומו בשעת הדרן. נשיא
המדינה נקל למני היבחרו את כל הדברים הכרוכים במשרה זו. לא כן
אדם שעובר לכהן במשרה זו באופן זמני. אסור לנו להעלים עין מן ההבדל
הזה.
אם יו"ר הכנסת יהיה לנשיא בתוקף החוק,
הרי זה נפני היותו יו"ר הכנסת. אפשר שהין יו"ר הכנסת צריך למלא
תפקיד זה, אבל אם מחליטים שיו"ר הכנסת ימלא את מקום הנשיא, הרי
זה בגלל היותו יו"ר הכנסת. ברגע שיו"ר הכנסת חדל להיות יו"ר
הכנסת, אינה קיימת גם אותה סיבה שבגללה נבחר להיות ממלא מקום הנשיא.

שאלה אחרת היא שאלה הסקט והניסוסים: באיזו
מידה יו"ר הכנסת, בעת שהוא ממלא את מקום הנשיא, מקטיגי בהנהלת עניני
הכנסת. זאת שאלה שהנסיון פתר אותה.

ה. קלייבנוב:
אינני רואה כל הצדקה להכנס לפרטי הענין.
אנחנו כוהרים ביו"ר הכנסת למלא את מקום
הנשיא, כי שנתחנו רואים בו אדם שני במעלה במדינה, ואנחנו נותנים
בו מסולנו.

ו. בר-יהודה:
מלא מקום הנשיא יכול לכהן במשרה זו במסך
תקופה די ארוכה, וזה כבר כמעט נשיא. אינני
מציע שיחפטר מחברותו בכנסת, אבל אינני רואה בתקופת היותו נשיא המדינה,
יכהן כיו"ר הכנסת. מילוי תפקידו כיו"ר הכנסת גרם בעבר לפגיעות במעמדו
כנשיא: בזמן היות ממלא מקום הנשיא היה בכנסת אחד הסקנדלים המכוערים
בינו ובין חבר כנסת, בישיבה שהוא ביהל אותה. ליו"ר הכנסת אין עצה
ואינו יכול להימנע מכך. אבל אינני מסכים שהוא יעשה זאת כשהוא נשיא.

עלינו לזכור כי מהר יכול להיות יו"ר אחר
לכנסת, מהר ילכד תפקידו זה ימלא עוד תפקידים אחרים, שלא יהיו הולמים
את מעמדו של נשיא המדינה. אני רוצה שיהיה ברור כי באותה תקופה בה
הוא ממלא תפקיד של נשיא, לגבי מילוי תפקידים אחרים במדינה - דינו
כדין נשיא.

ז. חת:
כשם שמעבירים למלא מקום הנשיא את כל
התפקידים והסמכויות של הנשיא, כך צריך
להעביר גם את האגבלות החלות על הנשיא.

ח. ורטהייב:
אני מתנגד לתוספת של בר-יהודה, היות ואני
רוצה להדגיש את הזמניות שבתפקידו של ממלא
מקום הנשיא.

ט. לנדמן:
אני מחייב את התוספת שהציע בר-יהודה.
אנחנו קובעים סדר-בראשית במדינה החיים
אם לגחיים חדרו כה עמוק לכל מסחי חיינו, שסוטב שהדברים יימסרו במפורש.

1. הוחלט: לא לקבל את הצעת י. כדר לכוון במקום "ניית הדינה בפועל" - "ממל" מקום הנייה".

זכור הסתייגות ל.י. כדר

2. במקבלה ההצעה להוסיף כסעין (2)15, כי יידרש רוב מיוחד בפועל הכנסת.

הסתייגות לב. בזניה.
הסתייגות ובנסות ל.י. בר-יהודה, ה. התקבל
הסתייגותו של ב. בזניה: החלטת ועדת הכנסת
תצטרך לבוא תמיד בפני כליות הכנסת.

3. הצעת בר-יהודה כסעין (2)15, ועדת הכנסת מוכל להוסיף את הפעולה של הנייה עד לתחילת הדפוס, ומוכל לערוך זאת רק לגבי ימי תקופת רכישת, ולאחר זמן מהיה זקוקה ל.י. בר הכנסת - במקבלה.

4. הצעת בר-יהודה להוסיף אחרי הכלים "חזרה וקבעה הועדה" את הכלים "ע"י הודעה הנייה" - במקבלה.

5. לא במקבלה הצעת י. בר-יהודה יו"ר הכנסת, בעת שהוא מכלם סקו. הנייה או נייה הדינה בפועל, לא יוכל להפיק כיום סדר איבוד יו"ר.

הסתייגות ל.י. בר-יהודה.

2. חוק המזון.

היו"ר ז. ורטהייג: תמוז הוצרך יום המזון לועדה מיוחדת ללנו ועל ועדת הנייה. תמוז די ברזי עם סר ספיר, יו"ר ועדת הנייה, ובסכמנו כי הועדה תכנה 15 חבר.

הוחלט: היו"ר יכנס בדכרית עם יו"ר ועדת הנייה על הרכבת ועדת-הנייה בה 15 חברי כנסת, שיהיו מיוצגות בה כל המיעות, תוך שסירת המפוח. היו"ר יתדל החלוקה הנייה והיה: 8 חברי ועדת החוקה ו-7 חברי ועדת הנייה. החלטה בדבר רגות הועדה נסדרת להחלטת יוני יו"ר-הראש.

י. בר-יהודה: היתה החלטה הועדה מיוחדת ל.י. תלי ועדת, לפי כל מסכוייה היה כועדה עממית "מד-הוק".

היו"ר ז. ורטהייג: כדין לברר את כועדת הכנסת. אין זה ייך לכך.

3. חוק המזון.

הוחלט: לדרך את חברי הועדה מ. ברטן ומ. דויט לועדת המטה שנבחרה לעיבוד חוק זה.

4. זכר לזכות הועדה.

הוחלט: ישיבות הועדה תקיימנה בשבוע הבא ביום ג' ב-11 וביום ד' ב-08.30. ישיבות ועדה הן כה לחוק המזון מות ולחוק לתיקון דיני עונשין יתקיימו ביום ב' ב-14.00.